

Pagonyi Judit

Elsőpró siker a Kárpát-medencei Székely és Magyarörmény Fesztivál

Az, hogy a trianoni trauma után az ország viszonylag hamar újra talpra állt, nem egyetlen személynek, hanem az egész magyar társadalomnak köszönhető – mondta Prof. Szakály Sándor, a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója a II. Kárpát-medencei Székely és Magyarörmény Fesztiválon, Budapesten.

A Fővárosi Örmény Önkormányzat október 28-án tartotta meg a már hagyománynak számító fesztivált, amelynek első helyszíne tavaly Gyimes volt. A rendezvényt kerekasztal-beszélgetések, filmvetítések, kiállítások, humoristák, élő koncertek, argentintangó-be mutató, valamint székely ételek, balatoni borok színesítették, illetve első ízben itt adták át a Fővárosi Örmény Önkormányzat által alapított *Czetz János*-díjat is.

Kabdebó János, Lázár Imola, Szöcs Géza, Esztergály Zsófia

Esztergály Zsófia a Fővárosi Örmény Önkormányzat elnöke és az

esemény szervezője elmondta: A program összeállításánál két fő témát igyekeztem megjeleníteni, olyan közösségformáló személyiségekkel, akik vagy örmény gyökerűek, vagy emblemátikus és értékes képviselői egy-egy, az összmagyar társadalmat érintő kérdésnek: a Kárpát-medencei magyarság, azon belül a székelység és örménység helyzete, vagy

esszenciális bemutatása. A tartalmas programokat könyved és fesztelen hangulatban jelenítettük meg. Ennek sikere mindannyiunk számára öröm és felüdülés volt. Az események összeállítása változatos elemeket tükröz, hiszen legalább akkora népszerűségnek örvendett a Magyarörmény és székely karaktereket figurázó improvizációs játék, mint *Herczku Ági* és a Banda, vagy a varázslatos kaukázusi dallamokat játszó Group Duduk koncertje, vagy pedig a komolyabb hangvételű tárlatok és filmek.

Szakralitás a művészetben

Látható volt *Lázár Imola* tűzzománcművész: Az Örmény Biblia képekben, valamint *Kabdebó János* fotóművész: Örmé-

nyek című tárlata. A kiállításokat *Szócs Géza* Kossuth- és József Attila-díjas erdélyi magyar költő és politikus méltatta. Köszöntőjében kiemelte: a különböző nemzetiségek összefogása és találkozása meghatározó a magyar történelemben. Az örmények tekintetében például egyértelmű, hogy milyen fontos volt számukra magyarrá lenni és bizonyítani: ezt meg is tették! Azonban kulturálisan is adóztak a magyarságnak, hiszen ahogy az örmény, úgy a magyarörmény

Dr. Szakács Ferenc Sándor, Dr. Szakály Sándor, Szabolcs Attila, Józsa Judit, és Pesty László

← *Kali Kinga* armenológus

művészetben megjelenő szakralitás mindannyiunk számára fontos és máig tiszteletre méltó – hangsúlyozta *Szócs Géza*.

Lázár Imola alkotásairól elmondta: a munkájához alapul vett örmény Bibliát eredetileg ó-örmény írásokkal ellátva, marhabőrre készítették. Ennek első pápírnymatát Velencében készítették el a XVI. század végén. A művész felkérésre készített el először 18 képet, majd

Szituációs játék, humoristákkal

végül összesen 50-et. A sorozatból egy darab Ecsmiadzinban az Örmény Vallási Múzeumban, egy másik pedig a Vatikánban található – tudtuk meg Imolától.

A tárlatok mellett, a *Ioszifovics Paradzsanov* által rendezett: *A gránátalma színe* című filmen keresztül engedünk

bepillantást az örmény művészetbe. Mivel a Paradzsanov által elképzelt film a szovjet-hatalom ellenőrzésén nem ment át, ezért az eredeti kópiát *Szergej Jutkevics* saját ízlése szerint megvágta, az eredeti *Szajat-Nova* címet pedig *A gránátalma* színeére cserélte. Ez jelenhetett meg 1969-ben, ez a verzió volt látható a fesztiválon is – tájékoztott Esztergály Zsófia. A szervező hozzátette: ezt követte *Kali Kinga* író, antropológus *Hájr Méhr* című hiánypótló dokumentumfilmje. A beszélgetéssel egybekötött vetítés a gyergyószentmiklósi magyarörmények

Dr. Szakács Ferenc Sándor

Zsonda Márk

példáján keresztül mutatta be azt a maradék örmény világot, amely Erdélyben mind a mai napig fellelhető, és amelyről az összmagyar társadalom keveset tud.

Magyar Kollégium I.: Utat kell csinálni, megerősíteni a magyar érdekeket minden szinten

Kiemelt érdeklődésre tarthatott számot a Magyar Kollégium, amelynek keretében előadások, valamint kerekasztal-beszélgetések sorakoztak. *Pesty László*, a Pesty Fekete Doboz vezetője moderálásával az elsón

a határon túli magyarság, illetve a magyar diaszpórák felkutatása a világban volt téma. Esztergály Zsófia ezzel kapcsolatban elmondta: az örményekhez kicsit hasonlóan, a magyarság is szétszóródott a világban. A rendszerváltás után a jelenlegi kormány elsőként az, amely nagy hangsúlyt fektet a diaszpórák felkutatására és azok identitásának erősítésére. Ebben nagyszerű és izgalmas eredmények

mutathatók fel, ezért ezeket megjelenítettük a fesztiválon, elsősorban Argentínán keresztül.

Szabolcs Attila, az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának tagja arról beszélt: a magyar kormány az elmúlt években jelentős összegeket investált a magyarság megtartására. A többi között ismertette: ezért hozták létre a *Kőrösi Csoma* Programot, amelynek lényege, hogy felkutassák a külföldre szakadt magyarokat - akik közül ugyan kevesen beszélnek magyarul, de büszkén vállalják nemzetiségüket - vagy a *Petőfi*-programot, amely segítségével támogatják a határon túl élőket. A szempont mindenhol ugyanaz: segíteni a magyarságot identitásának megőrzésében

Zakariás Botond

– tájékoztatót a parlamenti képviselő.

Azzal kapcsolatban, hogy Trianon mennyiben változtatta meg a magyarok sorsát és egymáshoz való viszonyát, Prof. *Szakály Sándor*, a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója úgy fogalmazott: ez a magyar társadalom máig fel nem dolgozott traumája, meghatározta az egész 20-dik és 21-dik századi Magyarország történetét. Hogy mi a határon túli oktatás szerepe például az erdélyi magyarság identitásának megtartásában, arról *Dr. Szakács Ferenc Sándor*, az Institutio Pro Educationem Transilvaniensis Egyesület operatív igazgatójaként kijelentette: a román rendszer egy Bukarestből irányított formális oktatás, amelyet az informális felé szükséges eltolni. Ebben hatalmas szerepe van az egyháznak és a családnak, és azoknak a felnőttképzési intézményeknek, amelyek a magyarság megtartása érdekében a jelenlegi

dr. Lezsák Gabriella, Gáll Ervin, Somfai Kara Dávid, Maximiliano Gregorio Cernadas, a mongol nagykövet, Esztergály Zsófia és Pesty László

Herczku Ági és a Banda

geopolitikai helyzetben kihasználnak minden lehetőséget arra, hogy a magyart magyar emberként szocializálják - mert az az identitásának és lelki egészségének egy fontos tényezője.

Józsa Judit kerámiaszobrász, a Magyar Kultúra lovagja arról beszélt, hogy az identitás megtartása és a művészet közötti kapcsolat ősi időkre tekint vissza, úgy kellene gondolkodni, hogy minden határon túl élő magyar a testvérünk: sokkal szebb lesz ezzel a hazánk, a világ, az ország.

Kőrösi Csoma Sándor emlékének ápolása

Zakariás Botond a Csoma's Room Alapítvány tagjának bemutatójából kiderült, hogyan élnek az emberek Észak-Nyugat Indiában a tibeti buddhizmus egyik utolsó mentsvárában. A 3900 méter tengerszint feletti magasságon elhelyezkedő Zangla faluban két évig élt Kőrösi Csoma Sándor. Ma ezen a helyen tevékenykedik immár 10 éve a Csoma's Room. Zakariás Botond a magyarországi alapítvány koordinálásával épített napiszkolát a helyi gyerekek számára.

Group Duduk

Misszió Argentína elfeledett magyarjai közt

Chaco-i expedíciójáról beszélt Zsonda Márk, a Kőrösi Csoma Program ösztöndíjasa. Magyarok a világban címmel: a néprajzkutató beszámolt arról, hogy terepmunkája során hogyan fedezett fel egy magyar kolóniát. Az Argentínában élő és legalább 100 éve minden hazai kapcsolattól elszigetelt honfitársaknak magyar táncokat és éneket tanított. Lenyűgöző teljesítmény, érdekes előadás volt a fesztiválon.

(A tudósítást a következő számban folytatjuk.)